ΕΛΛΗΝΙΚΟ
ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Γνώμη επί του Πολυετούς Δημοσιονομικού Προγραμματισμού για τα έτη 2027-2030

Νοέμβριος 2026

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Αμερικής 11, 106 72 Αθήνα, Ελλάδα
Τηλ: +30 211 1039600
www.hfisc.gr e-mail: hfisc@hfisc.gr

ΕΛΛΗΝΙΚΟ
ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Αθήνα, 18 Νοεμβρίου 2026

Γνώμη επί του Πολυετούς Δημοσιονομικού Προγραμματισμού 2027-2030

Το Ελληνικό Δημοσιονομικό Συμβούλιο (ΕΔΣ), σύμφωνα με το άρθρο 2, παρ. 4, και το άρθρο 42, παρ. 4 του Ν.4270/2014, όπως τροποποιήθηκαν με τον Ν.5217/2025 και ισχύουν, καθώς και με το άρθρο 2, παρ. 1 (α), το άρθρο 4, παρ. 4 και το άρθρο 5 του Κανονισμού (ΕΕ) 473/2013, αξιολογεί ως ανεξάρτητος δημοσιονομικός φορέας τις μακροοικονομικές και δημοσιονομικές προβλέψεις στις οποίες στηρίζεται ο Πολυετής Δημοσιονομικός Προγραμματισμός 2027-2030 (ΠΔΠ 2027-2030) και διαπιστώνει τη συμμόρφωση με τους ειδικούς αριθμητικούς δημοσιονομικούς κανόνες.

Η παρούσα αξιολόγηση λαμβάνει υπόψη τα εξής:

α) Το μακροοικονομικό και δημοσιονομικό σενάριο, όπως διαβιβάστηκαν στο ΕΔΣ από το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών (ΥΠΕΘΟ), στις 27/10/2026 και 12/11/2026, αντίστοιχα, καθώς και τον τεχνικό διάλογο μεταξύ εμπειρογνωμόνων του ΥΠΕΘΟ και του ΕΔΣ.

β) Τις προβλέψεις του Προσχεδίου του Κρατικού Προϋπολογισμού 2027 (ΠΚΠ 2027), της Ετήσιας Έκθεσης Προόδου 2026 (ΕΕΠ 2026), του Κρατικού Προϋπολογισμού 2026 (ΚΠ 2026), καθώς και του Μεσοπρόθεσμου Δημοσιονομικού-Διαρθρωτικού Σχεδίου 2025-2028 (ΜΔΣ 2025-2028).[1,2,3,4]

γ) Τα πιο πρόσφατα μακροοικονομικά και δημοσιονομικά στοιχεία της ελληνικής οικονομίας από την Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), τα οποία καλύπτουν έως και το Α΄ εξάμηνο του τρέχοντος έτους (Οκτώβριος 2026).[5]

δ) Τις φθινοπωρινές προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Νοέμβριος 2026), καθώς και προβλέψεις άλλων διεθνών και εγχώριων φορέων για την εξέλιξη των βασικών μακροοικονομικών και δημοσιονομικών μεγεθών της ελληνικής οικονομίας.[6]

ε) Τις προβλέψεις για την εξέλιξη του ΑΕΠ με βάση τα οικονομετρικά υποδείγματα του ΕΔΣ.

Μακροοικονομικές προβλέψεις

Οι μακροοικονομικές προβλέψεις επί των οποίων στηρίζεται ο ΠΔΠ 2027-2030, για τα έτη 2026 και 2027 με εκτιμώμενους ρυθμούς μεγέθυνσης του πραγματικού ΑΕΠ 2,0% και 2,3%, αντίστοιχα, ευθυγραμμίζονται με εκείνες του ΠΚΠ 2027 (βλ. Διάγραμμα 1). Οι προβλέψεις αυτές ενσωματώνουν τις αναθεωρημένες εκτιμήσεις της ΕΛΣΤΑΤ για το ΑΕΠ και τις επιμέρους συνιστώσες του, οι οποίες

[1] ΥΠΕΘΟ, Προσχέδιο Κρατικού Προϋπολογισμού 2027, Οκτώβριος 2026.
[2] ΥΠΕΘΟ, Ετήσια Έκθεση Προόδου 2026, Ελλάδα, Απρίλιος 2026 (στα αγγλικά).
[3] ΥΠΕΘΟ, Εισηγητική Έκθεση Κρατικού Προϋπολογισμού 2026, Νοέμβριος 2025.
[4] ΥΠΕΘΟ, Μεσοπρόθεσμο Δημοσιονομικό-Διαρθρωτικό Σχέδιο 2025-2028, Οκτώβριος 2024.
[5] ΕΛΣΤΑΤ, Τριμηνιαίοι Εθνικοί Λογαριασμοί 2ο Τρίμηνο 2026, Δελτίο Τύπου 07/09/2026, Ετήσιοι Εθνικοί Λογαριασμοί (2η εκτίμηση), Δελτίο Τύπου 16/10/2026, Τριμηνιαίοι μη χρηματοοικονομικοί λογαριασμοί Γενικής Κυβέρνησης 2ο Τρίμηνο 2026, Δελτίο Τύπου 21/10/2026 και Δημοσιονομικά Στοιχεία 2022-2025 (2η κοινοποίηση), Δελτίο Τύπου 21/10/2026.
[6] Ευρωπαϊκή Επιτροπή, φθινοπωρινές προβλέψεις 2026.

ανακοινώθηκαν στο μεσοδιάστημα.[7] Για το ΕΔΣ εξακολουθούν να ισχύουν οι παρατηρήσεις που αναπτύχθηκαν στη σχετική Γνωμοδότηση.[8]

Διάγραμμα 1: Προβλέψεις του ΕΔΣ για τον ρυθμό μεταβολής του πραγματικού ΑΕΠ, έτη 2026 & 2027

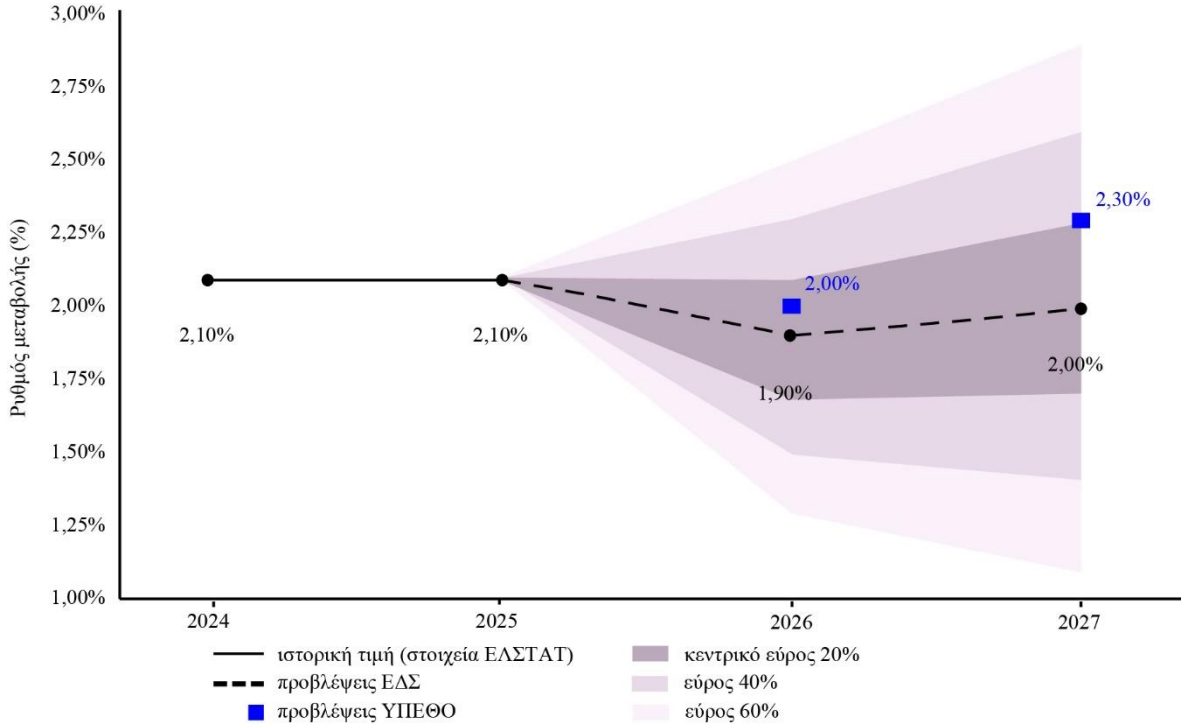

Πηγή: Οικονομετρικά υποδείγματα πρόβλεψης του ΕΔΣ

Για την περίοδο 2028-2030, το μακροοικονομικό σενάριο του ΠΔΠ 2027-2030 προβλέπει διατήρηση του ρυθμού μεγέθυνσης του πραγματικού ΑΕΠ κοντά στο 2%, με προβλεπόμενους ρυθμούς 2,1% για το 2028 και το 2029 και 2,0% για το 2030 (βλ. Διάγραμμα 2). Η ελληνική οικονομία αναμένεται, επομένως, να διατηρήσει την αναπτυξιακή δυναμική των τελευταίων ετών, καθώς από το 2023, το πραγματικό ΑΕΠ αυξάνεται με ρυθμό περίπου 2,1% ετησίως, ταχύτερα από το μέσο όρο της ευρωζώνης, με τη διαδικασία σύγκλισης να συνεχίζεται. Οι προβλέψεις αυτές αποτυπώνουν μια ευνοϊκότερη μεσοπρόθεσμη αναπτυξιακή προοπτική σε σχέση με το ΠΔΠ 2026-2029 και στηρίζονται κυρίως στη διατήρηση της δυναμικής της εγχώριας ζήτησης. Ειδικότερα, η ιδιωτική κατανάλωση αναμένεται να συνεχίσει να ενισχύεται, υποστηριζόμενη από τις ευνοϊκές εξελίξεις στην αγορά εργασίας και κυρίως, από τη συνεχιζόμενη αύξηση της απασχόλησης, ενώ η επενδυτική δραστηριότητα προβλέπεται να διατηρηθεί σε υψηλά επίπεδα.

Ο μέσος προβλεπόμενος ρυθμός μεγέθυνσης για την περίοδο 2027-2030 διαμορφώνεται σε 2,1%, υπερβαίνοντας τις αντίστοιχες μεσοπρόθεσμες προβλέψεις άλλων διεθνών οργανισμών, γεγονός που υποδηλώνει σχετικά ευνοϊκές παραδοχές του ΥΠΕΘΟ για τη διατήρηση της αναπτυξιακής δυναμικής της ελληνικής οικονομίας. Συγκεκριμένα, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Debt Sustainability Monitor 2025, Φεβρουάριος 2026) προβλέπει μέσο ετήσιο ρυθμό μεγέθυνσης 0,8% για την περίοδο 2027-2030 στο σενάριο βάσης, ενώ το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (World Economic Outlook Database) προβλέπει 1,7% για την ίδια περίοδο.

Σύμφωνα με το ΠΔΠ 2027-2030, η επίτευξη των προβλεπόμενων ρυθμών μεγέθυνσης στηρίζεται κυρίως στην εξέλιξη των επενδύσεων. Η ισχυρή επενδυτική δραστηριότητα των ετών 2025 και 2026 δημιουργεί ευνοϊκότερη αφετηρία για τη μεσοπρόθεσμη περίοδο, ενώ, σύμφωνα με τα αναθεωρημένα

[7] ΕΛΣΤΑΤ, Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (2η εκτίμηση), Δελτίο Τύπου 16/10/2026.
[8] Γνώμη ΕΔΣ επί του Προσχεδίου του Κρατικού Προϋπολογισμού 2027 (5/10/2026).

στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, ο ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου ανήλθε περίπου στο 18% του ΑΕΠ το 2025. Σύμφωνα με το μακροοικονομικό σενάριο του ΥΠΕΘΟ, το ποσοστό των επενδύσεων στο ΑΕΠ προβλέπεται να αυξηθεί περαιτέρω, φθάνοντας στο 21,4% το 2030, αντανακλώντας τη συνεχιζόμενη ενίσχυση της συμμετοχής των επενδύσεων στην οικονομική δραστηριότητα, παρά την αναμενόμενη σταδιακή επιβράδυνση του ρυθμού αύξησής τους. Η διατήρηση της επενδυτικής δυναμικής αναμένεται να υποστηριχθεί κυρίως από τη διάθεση αυξημένων πόρων για το Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΑΠΔΕ) κατά τα επόμενα έτη, καθώς και από την περαιτέρω ενίσχυση των ιδιωτικών επενδύσεων.

Η επίτευξη των παραπάνω προβλέψεων εξαρτάται από τη χρονική διάρκεια και την ένταση της εισαγόμενης ενεργειακής κρίσης, τις γεωπολιτικές εξελίξεις και τον βαθμό στον οποίο η ελληνική οικονομία θα συνεχίσει να επωφελείται από τις ευεργετικές αναπτυξιακές επιδράσεις των επενδύσεων και των μεταρρυθμίσεων που υλοποιήθηκαν με τη χρηματοδότηση του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΤΑΑ). Όσον αφορά τη ζήτηση, η διατήρηση της επενδυτικής δυναμικής κατά την περίοδο 2027-2030 περιβάλλεται από αβεβαιότητα, ιδίως ως προς την έκταση στην οποία οι ιδιωτικές επενδύσεις θα μπορέσουν να αντισταθμίσουν τη σταδιακή εξασθένηση της επίδρασης των πόρων του ΤΑΑ. Παράλληλα, η εξέλιξη της ιδιωτικής κατανάλωσης μεσοπρόθεσμα θα εξαρτηθεί σε σημαντικό βαθμό από την επιμονή των πληθωριστικών πιέσεων. Οι αυξημένες πληθωριστικές πιέσεις περιορίζουν την πραγματική αγοραστική δύναμη των νοικοκυριών και ενδέχεται να συγκρατήσουν την αύξηση της ιδιωτικής κατανάλωσης, διαμορφώνοντας ένα δυσμενέστερο περιβάλλον για την οικονομική δραστηριότητα. Στο επικαιροποιημένο σενάριο του ΥΠΕΘΟ, ο πληθωρισμός έχει αναθεωρηθεί προς τα πάνω από 3,6% σε 3,8% για το 2026 και από 2,4% σε 2,6% για το 2027, ενώ προβλέπεται να αποκλιμακωθεί κοντά στο 2% από το 2028 και μετά.

Διάγραμμα 2: Ρυθμός μεταβολής του πραγματικού ΑΕΠ, 2025-2030, ΥΠΕΘΟ

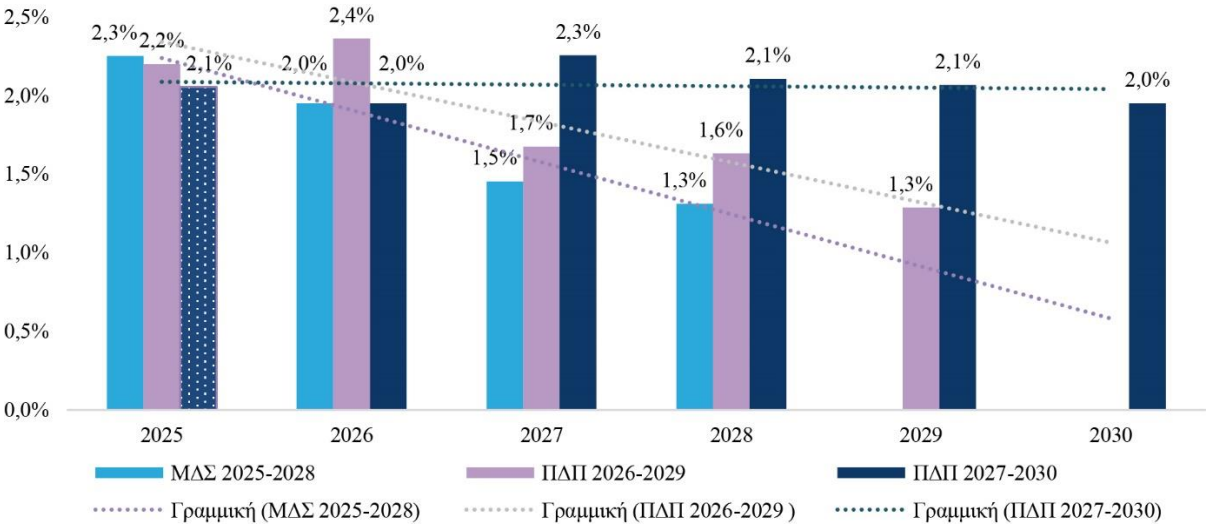

Πηγές: ΥΠΕΘΟ, ΜΔΣ 2025-2028, ΠΔΠ 2026-2029, ΠΔΠ 2027-2030, επεξεργασία ΕΔΣ.
* Για το έτος 2025 η τιμή του ΠΔΠ 2027-2030 αποτελεί πραγματοποίηση και για όλες τις υπόλοιπες τιμές για τα έτη 2026-2030 αποτελούν εκτίμηση/πρόβλεψη.

Δημοσιονομικές προβλέψεις

Η πρόσφατη ανακοίνωση των δημοσιονομικών στοιχείων από την ΕΛΣΤΑΤ, στο πλαίσιο της 2ης κοινοποίησης Διαδικασίας Υπερβολικού Ελλείμματος (ΔΥΕ) του 2026, βελτίωσαν τα δημοσιονομικά αποτελέσματα του 2025 σε σύγκριση με τα στοιχεία που είχαν ανακοινωθεί τον Απρίλιο του 2026, τα οποία αποτέλεσαν και τη βάση για τη σύνταξη του ΠΚΠ 2027 και συμπεριλήφθηκαν στην αντίστοιχη

γνώμη του ΕΔΣ.[9] Συγκεκριμένα, το ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης διαμορφώνεται στο 2,0% του ΑΕΠ σύμφωνα με τη ΔΥΕ Οκτωβρίου σε σύγκριση με 1,7% στη ΔΥΕ Απριλίου και το πρωτογενές αποτέλεσμα ενισχύθηκε στο 5,1% του ΑΕΠ σε σύγκριση με 4,9% του ΑΕΠ, αντίστοιχα.[10] Επιπλέον, η αναθεωρημένη εκτίμηση του ΑΕΠ για το 2025 ενσωματώνεται στις υποθέσεις του ΠΔΠ 2027-2030.[11]

Για το 2026, στο ΠΔΠ 2027-2030 εκτιμάται πρωτογενές πλεόνασμα της Γενικής Κυβέρνησης ύψους 3,6% του ΑΕΠ, σε συμφωνία με την εκτίμηση του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, όπως αυτή αποτυπώθηκε στο ΠΚΠ 2027. Η εκτίμηση αυτή είναι αυξημένη κατά 0,8 ποσοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ σε σχέση με τον αρχικό στόχο του ΚΠ 2026, ο οποίος ανερχόταν σε 2,8% του ΑΕΠ. Η επίτευξη του αναθεωρημένου αυτού στόχου κρίνεται εφικτή, με βάση τα διαθέσιμα δεδομένα και με την προϋπόθεση ότι δε θα προκύψουν έκτακτες δημοσιονομικές πιέσεις. Ειδικότερα, τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία των Δελτίων της Γενικής Κυβέρνησης, για το διάστημα Ιανουαρίου-Σεπτεμβρίου 2026, δείχνουν ότι έχει ήδη καταγραφεί πρωτογενές πλεόνασμα ύψους 11,1 δισ. ευρώ ή 4,2% του ΑΕΠ, σε ταμειακή βάση (βλ. Πίνακα 1). Η εξέλιξη αυτή αποδίδεται κυρίως στην αύξηση των εσόδων κατά 8,0 δισ. ευρώ (9,6%) σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2025, η οποία προήλθε από τις αποδόσεις των φορολογικών εσόδων, των ασφαλιστικών εισφορών, των μεταβιβάσεων και των πωλήσεων αγαθών και υπηρεσιών. Η αύξηση των εσόδων ήταν μεγαλύτερη από εκείνη των δαπανών, οι οποίες αυξήθηκαν κατά 4,4 δισ. ευρώ (6,0%), ενισχύοντας το πρωτογενές πλεόνασμα.

Πίνακας 1: Εκτέλεση προϋπολογισμού σε επίπεδο Γενικής Κυβέρνησης (εκατ. ευρώ*), Ιαν.- Σεπτ. 2026

	Ιαν. - Σεπτ. 2025	Ιαν. - Σεπτ. 2026	Διαφορά 2026 - 2025	% Δ 2026 - 2025
	(α)	(β)	(γ) = (β) - (α)	(δ) = (γ)/(α)
Α. Έσοδα	83.931	91.978	8.047	9,6%
Β. Δαπάνες	72.791	77.172	4.381	6,0%
Γ. Καθαρή απόκτηση μη χρημ/κών περιουσιακών στοιχείων	6.298	9.215	2.917	46,3%
Ισοζύγιο (Α-Β-Γ)	4.842	5.591	749	
Ως ποσοστό του ΑΕΠ %	1,9%	2,1%		
Πρωτογενές αποτέλεσμα	10.929	11.101	172	
Ως ποσοστό του ΑΕΠ %	4,4%	4,2%		
ΑΕΠ **	249.726	263.440		

Πηγή: Δελτίο Μηνιαίων Στοιχείων Γενικής Κυβέρνησης Σεπτέμβριος 2026, ΥΠΕΘΟ.
* Στοιχεία σε ταμειακή βάση. ** Στοιχεία Μακροοικονομικού σεναρίου ΠΔΠ 2027-2030.

Για το 2027, το ΠΔΠ 2027-2030 προβλέπει πρωτογενές πλεόνασμα 3,2% του ΑΕΠ, ενώ το ΠΚΠ 2027 προβλέπει ελαφρώς υψηλότερο πλεόνασμα, ύψους 3,3% του ΑΕΠ. Η διαφορά αυτή προκύπτει κυρίως από την αναθεώρηση του ΑΕΠ του 2025 προς τα πάνω. Για τα επόμενα έτη 2028-2030, το ΠΔΠ προβλέπει πρωτογενές πλεόνασμα κατά μέσο όρο 2,9% του ΑΕΠ (βλ. Διάγραμμα 3), και την οριακή

[9] Γνώμη ΕΔΣ επί του Προσχεδίου του Κρατικού Προϋπολογισμού 2027 (5/10/2026).
[10] ΕΛΣΤΑΤ: Δημοσιονομικά Στοιχεία 2022-2025 (2η κοινοποίηση), Δελτίο Τύπου 21/10/2026. Συγκεκριμένα, τα αποτελέσματα ενισχύονται από τη θετικότερη τελική επίδοση στον τομέα των Καθαρών εσόδων του ΚΠ 2025 και ειδικότερα, στον τομέα των μεταβιβάσεων που προκύπτει κυρίως λόγω μεγαλύτερης τελικής απόδοσης του ΤΑΑ, ενώ ταυτόχρονα σημαντική μείωση παρατηρείται στα έξοδα νοσοκομείων-ΠΦΥ. Ταυτόχρονα, στις κρατικές δαπάνες δεν παρουσιάζονται αξιοσημείωτες ποσοτικές μεταβολές.
[11] ΕΛΣΤΑΤ, Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (2η εκτίμηση), Δελτίο Τύπου 16/10/2026. Η αναθεώρηση του ονομαστικού ΑΕΠ του 2025 προς τα πάνω (249,7 δισ. ευρώ από 248,4 δισ. ευρώ) συγκρατεί την ποσοστιαία αύξηση των δημοσιονομικών αποτελεσμάτων πιο χαμηλά από ότι θα ήταν με την προηγούμενη εκτίμηση του ΑΕΠ για το 2025.

μείωση των τόκων εξυπηρέτησης του δημόσιου χρέους κατά 0,5 ποσοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ ως το 2030.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στις φθινοπωρινές της προβλέψεις, εμφανίζεται ελαφρώς πιο αισιόδοξη από το ΥΠΕΘΟ ως προς τη δημοσιονομική πορεία της χώρας για το 2026 και το 2027. Ειδικότερα, προβλέπει πλεόνασμα Γενικής Κυβέρνησης 0,9% και 0,7% του ΑΕΠ, αντίστοιχα, και πρωτογενές πλεόνασμα 4,1% και 3,7% του ΑΕΠ.[12] Σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα, για την περίοδο 2027-2030, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Debt Sustainability Monitor 2025, Φεβρουάριος 2026) προβλέπει το μέσο πρωτογενές πλεόνασμα της Γενικής Κυβέρνησης στο 2,6% του ΑΕΠ, ενώ όσο το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (World Economic Outlook database, Οκτώβριος 2026) εμφανίζεται ελαφρώς πιο συντηρητικό στο 2,4% του ΑΕΠ.

Διάγραμμα 3: Δημοσιονομικά αποτελέσματα Γενικής Κυβέρνησης 2025-2030

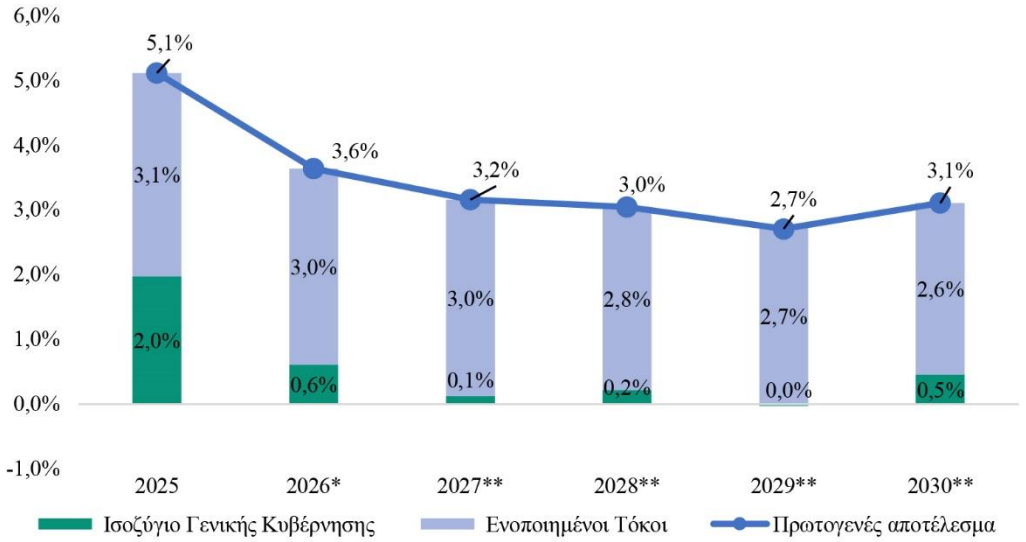

Πηγή: ΥΠΕΘΟ, ΠΔΠ 2027-2030. *Οι τιμές αποτελούν εκτίμηση. ** Οι τιμές αποτελούν πρόβλεψη.

Σε ό,τι αφορά την εξέλιξη του δημόσιου χρέους, σύμφωνα με τις τελευταίες ανακοινώσεις της ΕΛΣΤΑΤ (Οκτώβριος 2026), ο λόγος του χρέους της Γενικής Κυβέρνησης προς το ΑΕΠ διαμορφώθηκε στο 145,4% το 2025, έναντι 146,1% που είχε ανακοινωθεί στην πρώτη κοινοποίηση των δημοσιονομικών στοιχείων τον Απρίλιο του 2026. Με βάση τις νεότερες προβλέψεις του ΥΠΕΘΟ (Νοέμβριος 2026), η πτωτική πορεία του χρέους αναμένεται να συνεχιστεί για ολόκληρη την περίοδο 2026-2030, με τον σχετικό λόγο να υποχωρεί στο 135,8% το 2026, στο 128,5% το 2027 και φτάνοντας στο 110,1% το 2030 (βλ. Διάγραμμα 4). Συνολικά, κατά την περίοδο 2027-2030, προβλέπεται μείωση του λόγου χρέους προς ΑΕΠ κατά 18,4 ποσοστιαίες μονάδες. Η αποκλιμάκωση αυτή αναμένεται να στηριχθεί κυρίως στη διατήρηση πρωτογενών πλεονασμάτων και στους σταθερούς ρυθμούς πραγματικής ανάπτυξης, καθώς και στην αύξηση του ονομαστικού ΑΕΠ, η οποία ενισχύεται από τον πληθωρισμό.

Η προβλεπόμενη πορεία του χρέους είναι ευνοϊκότερη σε σύγκριση με εκείνη που είχε αποτυπωθεί στο ΜΔΣ 2025-2028. Ειδικότερα, ο λόγος χρέους προς ΑΕΠ το 2025 διαμορφώθηκε κατά 3,7 ποσοστιαίες μονάδες χαμηλότερα από την αρχική πρόβλεψη του ΜΔΣ, ενώ η απόκλιση αυτή αναμένεται να διευρυνθεί σε 7,3 ποσοστιαίες μονάδες το 2026, 9,5 το 2027 και 12,1 το 2028. Η ευνοϊκότερη αυτή εξέλιξη αναμένεται να διατηρηθεί και μετά το 2028, με τη διαφορά μεταξύ της προβλεπόμενης πορείας του χρέους στο ΠΔΠ 2027-2030 και εκείνης του ΜΔΣ να διευρύνεται περαιτέρω, φθάνοντας τις 17

[12] Ευρωπαϊκή Επιτροπή, «Οικονομικές προβλέψεις για την Ελλάδα» (Economic Forecast for Greece), Φθινοπωρινές προβλέψεις 2026, 17 Νοεμβρίου 2026.

ποσοστιαίες μονάδες το 2030. Παρά την προβλεπόμενη σημαντική αποκλιμάκωση, το δημόσιο χρέος της Ελλάδας παραμένει το υψηλότερο στην Ευρωπαϊκή Ένωση και σημαντικά υψηλότερο από την τιμή αναφοράς του 60% του ΑΕΠ που προβλέπεται στο πλαίσιο του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης.

Διάγραμμα 4: Χρέος Γενικής Κυβέρνησης (% ΑΕΠ), 2024-2030

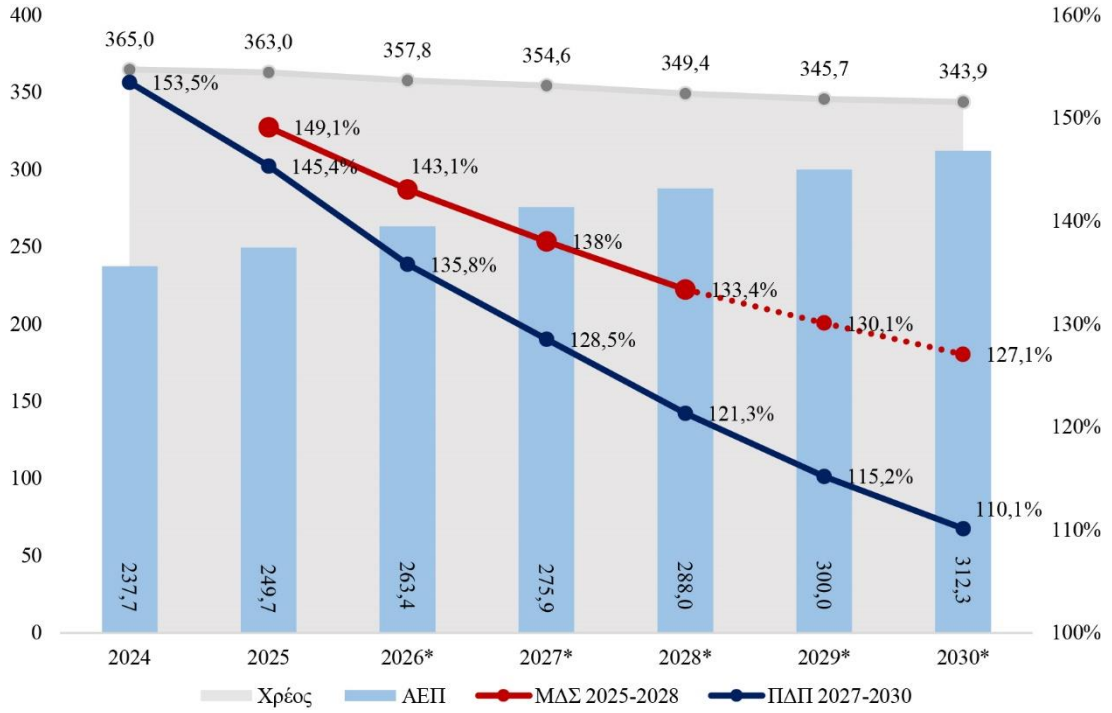

Πηγές: ΥΠΕΘΟ, ΜΔΣ 2025-2028, ΠΔΠ 2026-2029, επεξεργασία ΕΔΣ.
*Τα έτη 2024 και 2025 αποτελούν πραγματοποιήσεις (ΕΛΣΤΑΤ, ΔΥΕ Οκτωβρίου 2026). Στο ΠΔΠ 2027-2030, το 2026 αφορά εκτίμηση, ενώ τα έτη 2027-2030 αφορούν προβλέψεις. Για το ΜΔΣ 2025-2028, όλα τα έτη αποτελούν προβλέψεις, καθώς αυτό κατατέθηκε τον Οκτώβριο του 2024. Επισημαίνεται ότι οι προβλέψεις του ΜΔΣ εκτείνονται έως το 2038. Ωστόσο, στο διάγραμμα παρουσιάζονται έως το 2030, χρονικός ορίζοντας ΠΔΠ 2027-2030. Η επέκταση του χρονικού ορίζοντα έως το 2038 απορρέει από την απαίτηση του Κανονισμού για συνέχιση της πτωτικής πορείας του λόγου χρέους προς ΑΕΠ για δέκα έτη μετά τη λήξη της περιόδου που καλύπτει το ΜΔΣ, ενώ δεσμευτικό χαρακτήρα έχουν οι στόχοι της περιόδου 2025 - 2028.

Συμμόρφωση με τους δημοσιονομικούς κανόνες

Οι γενικές αρχές που διέπουν τον δημοσιονομικό σχεδιασμό, σύμφωνα με το άρθρο 34 του Ν. 4270/2014, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, ενσωματώνουν τις απαιτήσεις του νέου πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), που τέθηκε σε ισχύ στις 30 Απριλίου 2024, και παράλληλα προβλέπουν την εφαρμογή εθνικού δημοσιονομικού κανόνα.[13] Ειδικότερα, εστιάζουν στη διατήρηση του ρυθμού αύξησης των καθαρών (εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών) δαπανών της Γενικής Κυβέρνησης σε επίπεδα που διασφαλίζουν, αφενός, τη βιωσιμότητα του δημόσιου χρέους και, αφετέρου, τη διατήρηση του δημοσιονομικού ελλείμματος κάτω από την τιμή αναφοράς του 3%

[13] Στις 30 Απριλίου 2024 τέθηκε σε ισχύ το νέο πλαίσιο οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ, βασικά στοιχεία του οποίου αποτελούν, ο Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1263 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2024, σχετικά με τον αποτελεσματικό συντονισμό των οικονομικών πολιτικών και την πολυμερή δημοσιονομική εποπτεία, με την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΚ) 1466/97 του Συμβουλίου (ΕΕ L, 2024/1263, 30.4.2024), ο Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1264 του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2024, με την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΚ) 1467/97 σχετικά με την επιτάχυνση και τη διασαφήνιση της εφαρμογής της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος (ΕΕ L, 2024/1264, 30.4.2024) και η Οδηγία (ΕΕ) 2024/1265 του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2024, με την τροποποίηση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ σχετικά με τις απαιτήσεις για τα δημοσιονομικά πλαίσια των κρατών μελών (ΕΕ L, 2024/1265, 30.4.2024).

του ΑΕΠ σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα.[14] Παράλληλα, προβλέπεται η διαμόρφωση του πρωτογενούς ισοζυγίου της Γενικής Κυβέρνησης σε πλεονασματικό επίπεδο.

Με βάση τα αναθεωρημένα δημοσιονομικά στοιχεία που δημοσίευσε η ΕΛΣΤΑΤ τον Οκτώβριο του 2026, ο ετήσιος ρυθμός αύξησης των καθαρών δαπανών της Γενικής Κυβέρνησης για το 2025 αναθεωρείται προς τα κάτω, σε 2,2% από 2,8% που είχε εκτιμηθεί στο ΠΚΠ 2027. Η αναθεώρηση αυτή οφείλεται κυρίως στην προς τα κάτω αναθεώρηση των συνολικών δαπανών, καθώς και στην προς τα πάνω αναθεώρηση των ποσών χρηματοδότησης από την ΕΕ, κυρίως μέσω του ΤΑΑ. Η αναθεώρηση αυτή επηρεάζει θετικά και την αξιολόγηση της συμμόρφωσης με τον κανόνα καθαρών δαπανών. Ειδικότερα, μετά την ενσωμάτωση της ευελιξίας που απορρέει από την ενεργοποίηση της εθνικής ρήτρας διαφυγής για τις αμυντικές δαπάνες, το σωρευτικό υπόλοιπο του ενισχυμένου λογαριασμού ελέγχου (augmented control account) διαμορφώνεται σε -2,0% του ΑΕΠ, έναντι -1,6% του ΑΕΠ με βάση τις προηγούμενες εκτιμήσεις. Η εξέλιξη αυτή διευρύνει το διαθέσιμο περιθώριο αύξησης των καθαρών δαπανών κατά τα επόμενα έτη, εντός των ορίων του νέου δημοσιονομικού πλαισίου.

Παράλληλα, η αναθεώρηση των στοιχείων του 2025 επηρεάζει και τον εκτιμώμενο ετήσιο ρυθμό αύξησης των καθαρών δαπανών για το 2026, ο οποίος διαμορφώνεται πλέον σε 8,9%, από 8,0% που προβλεπόταν στο ΠΚΠ 2027. Αντίθετα, η πρόβλεψη για τον ετήσιο ρυθμό αύξησης των καθαρών δαπανών το 2027 δεν μεταβάλλεται. Ως αποτέλεσμα, το σωρευτικό υπόλοιπο του ενισχυμένου λογαριασμού ελέγχου, μετά την ενσωμάτωση της ευελιξίας που απορρέει από την εθνική ρήτρα διαφυγής για τις αμυντικές δαπάνες και τα μέτρα ενεργειακής προσαρμογής, εξακολουθεί να προβλέπεται μηδενικό και για τα δυο έτη, όπως και στο ΠΚΠ 2027.

Για το 2028, το οποίο αποτελεί το τελευταίο έτος ισχύος του ΜΔΣ 2025-2028, η αύξηση των καθαρών δαπανών προβλέπεται σύμφωνα με το ΠΔΠ 2027-2030 να παραμείνει εντός του εγκεκριμένου ετήσιου ορίου (2,8%, έναντι ανώτατου ορίου 3%). Επισημαίνεται, ότι μετά την ενσωμάτωση των προβλεπόμενων από την εθνική ρήτρα διαφυγής, το σωρευτικό υπόλοιπο στον ενισχυμένο λογαριασμό ελέγχου, ως ποσοστό του ΑΕΠ, μηδενίζεται.

Για τα έτη 2029-2030, το ανώτατο όριο αύξησης των καθαρών δαπανών θα καθοριστεί στο επόμενο ΜΔΣ, η υποβολή του οποίου αναμένεται την άνοιξη του 2028. Για το σύνολο της περιόδου του ΠΔΠ 2027-2030, ο μέσος ετήσιος ρυθμός αύξησης των καθαρών δαπανών προβλέπεται να διαμορφωθεί σε 3%, κοντά στον μέσο όρο που είχε εγκριθεί στο ΜΔΣ της περιόδου 2025-2028.

Όπως αναλύθηκε παραπάνω, στο πλαίσιο της αξιολόγησης των δημοσιονομικών προβλέψεων, το πρωτογενές αποτέλεσμα της Γενικής Κυβέρνησης προβλέπεται να παραμείνει πλεονασματικό σε όλα τα έτη του ΠΔΠ 2027-2030, σε πλήρη συμμόρφωση με τον εθνικό δημοσιονομικό κανόνα. Παράλληλα, εκτιμάται ότι θα διατηρηθεί κοντά στο 3% του ΑΕΠ έως το 2030, σε επίπεδα υψηλότερα από εκείνα που προβλέπονταν στο ΜΔΣ 2025 - 2028. Η εξέλιξη αυτή ενισχύει τη δημοσιονομική θέση και στηρίζει τη βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα.

Μεσοπρόθεσμες προκλήσεις

Μεσοπρόθεσμα, παρά τη σημαντική πρόοδο των τελευταίων ετών, η ελληνική οικονομία εξακολουθεί να αντιμετωπίζει μακροοικονομικές και διαρθρωτικές προκλήσεις. Στατιστικά στοιχεία και δείκτες υποδεικνύουν ότι η σύγκλιση της ελληνικής οικονομίας με τον μέσο όρο της ΕΕ, αν και σε θετική εξέλιξη, συνεχίζει να παρεμποδίζεται από μακροχρόνιες διαρθρωτικές αδυναμίες.[15] Παράλληλα, οι

[14] Στο πλαίσιο του Κανόνα Καθαρών (Εθνικά Χρηματοδοτούμενων Πρωτογενών) Δαπανών, όπως προβλέπεται στο Άρθρο 36 Ν.4270/2014, η ποσοστιαία μεταβολή των καθαρών δαπανών δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει τα ανώτατα όρια που καθορίζονται στην εκάστοτε ισχύουσα σύσταση του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με το άρθρο 17 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263, σχετικά με την έγκριση του Εθνικού Μεσοπρόθεσμου Δημοσιονομικού και Διαρθρωτικού Σχεδίου.
[15] Βλ. Μέρος Γ, Φθινοπωρινή Έκθεση 2026, ΕΔΣ (3/11/2026).

συνεχιζόμενες γεωπολιτικές εντάσεις ενισχύουν τους κινδύνους για την ενεργειακή ασφάλεια, τον πληθωρισμό και το κόστος χρηματοδότησης, ενώ δημιουργούν πρόσθετες ανάγκες για αμυντικές δαπάνες και επενδύσεις σε ενεργειακές υποδομές. Ταυτόχρονα, η αυξανόμενη έκθεση της χώρας σε κλιματικούς κινδύνους, δημιουργεί πρόσθετες ανάγκες για επενδύσεις σε υποδομές και ενδυνάμωση της οικονομικής ανθεκτικότητας. Η αντιμετώπιση των προκλήσεων αυτών καθιστά αναγκαία την υλοποίηση συνεκτικών και στοχευμένων διαρθρωτικών παρεμβάσεων, προκειμένου να διατηρηθεί η αναπτυξιακή δυναμική της ελληνικής οικονομίας σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα.

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, το Ελληνικό Δημοσιονομικό Συμβούλιο υιοθετεί τις μακροοικονομικές προβλέψεις, στις οποίες βασίζεται ο Πολυετής Δημοσιονομικός Προγραμματισμός 2027-2030, όπως αυτές του κοινοποιήθηκαν, καθώς εμπίπτουν σε ένα εύρος αποδεκτών τιμών, και κατόπιν αξιολόγησης των δημοσιονομικών προβλέψεων, διαπιστώνει τη συμμόρφωση αυτών με τους ειδικούς αριθμητικούς δημοσιονομικούς κανόνες.

Εκ μέρους της Προέδρου του ΔΣ του ΕΔΣ

Η Πρόεδρος
Αναστασία Μιαούλη

ΕΛΛΗΝΙΚΟ
ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ